

Veilig samen in dezelfde klas

Je 4-jarige kleuter zie je graag in dezelfde klas als zijn buurjongetje. Lekker vertrouwd! En een tweeling voelt zich vast veiliger met de andere 'helft' naast zich. Toch? Of worden kinderen juist socialer en zelfstandiger als ze alleen zijn in nieuwe situaties?

Net 3 jaar en mijn zoon Youp had zijn hartsvriendje - en naamgenootje - Joep op de crèche gevonden! Zij, en ook wij vertederde moeders, verheugden ons op hun laatste crèchejaar samen in een van de twee peutergroepen. Maar ... "We hebben ze uit elkaar gehaald," kondigde Youps aanstaande peuterjuf onomwonden aan. "Anders leren ze te weinig andere kindjes kennen en plakken ze te veel aan elkaar," poogde ze snel de schrik van mijn gezicht te argumenteren. Reële gedachte of niet, vier harten waren vanaf dat moment gebroken.

Ha, een bekend gezicht!

Je kind, vooral in de peuter- en kleutertijd, geef je het liefst zoveel mogelijk houvast. Voor het eerst naar de grote basisschool? Heerlijk toch, als je dochter dan in dezelfde groep geplaatst is als haar buurmeisje? Dan voelt ze zich tenminste niet zo alleen. Margot, moeder van Jasmijn (4), was inderdaad opgelucht dat haar dochttertje een bekende had in de nieuwe klas. "Toen Jasmijn beduidend minder stoer naar school ging dan ze maandenlang aankondigde, was ik erg blij met haar plaats naast een 6-jarig jongetje dat ze nog kende van haar crèche. Toevallig gingen ze ook naar dezelfde naschoolse opvang en werden ze de grootste vrienden." Fijn voor Jasmijn - en haar moeder! - maar anders was ze waarschijnlijk ook goed terechtgekomen. Want kinderen blijken, uitzonderingen daargelaten, sociaal genoeg om vanzelf vriendjes te maken. En sommige kinderen zien het als een uitdaging om alleen ergens op af te stappen. Die ervaring heeft Willemien met haar zonen Tijn en Guus: "Al toen Tijn 6 jaar was, zocht hij op buitenlandse campings meteen de Nederlandse auto's voor potentiële vriendjes. Had hij er eentje gespot, dan riep hij triomfantelijk: 'Ik heb al één nieuw vriendje!' Nu hij ouder is, vindt hij het fantastisch om alleen op zeilkamp te gaan." Positieve ervaringen zijn voor kinderen een belangrijke stimulans. Vooral als ouders hun zelfstandige acties prijzen en de voordelen ervan benoemen. Tijns verhalen en de complimenten van

zijn ouders inspireerden ook broer Guus (10). Willemien: "Dus hij ook alleen op kamp. Ik vond het stoer maar ik had de kriebels. Gelukkig kletste hij meteen wat her en der, en controleerde wie er - net als hij - goed kon voetballen!"

Beschermengel

Fijn natuurlijk, als je kinderen zelfstandig nieuwe contacten opdoen. Toch is het niet nodig vriendjes bewust uit elkaar te halen als ze liever samen zijn. Want in principe werkt het niet beperkend voor hun sociale ontwikkeling als Youp straks bij Joep in de klas zit, of als Jasmijn het liefst met haar schoolvriendje naar de knutselclub gaat. Wel is er een aantal voorwaarden; ze moeten niet samen de boel op stellen zetten en daardoor hun omgeving verstoren. Ook moeten hun leerprestaties er niet onder lijden. En het is belangrijk dat ze regelmatig in een andere omgeving komen om ook nieuwe contacten op te doen. En soms is het echt beter een vertrouwd gezicht te kennen. Als je kind extreem verlegen of angstig is bijvoorbeeld. Met een bekende als 'beschermengel' in het kielzog, durft hij zich beter op anderen te richten.

Beter bij je broertje?

Het wordt een ander verhaal als het gaat om familiebanden; bij broertje/zusje of vader/moeder in de klas. Bij Jenaplan- en Montessori-onderwijs zijn de groepen opgedeeld in onderbouw (4-6 jaar), middenbouw (6-8 jaar) en bovenbouw (9 jaar en ouder). Daar ontkom je er dus niet aan dat broertjes en zusjes bij elkaar in de groep komen. Handig? Annemieke, Montessori-leerkracht in Zuid-Holland: "Nee, daarom is het beleid ook dat ze in parallelgroepen geplaatst worden." Waarom is dat beter? "In de thuissituatie is de rolverdeling vaak 'oud helpt jong', maar op veel scholen ook, en zeker binnen ons systeem. Als kinderen dan wéér hun broertje of zusje moeten helpen, kan het een blok aan hun been worden." Maar een (h)echte twee-eenheid als een tweeling, moet je die ook scheiden? Tweelingmoeder Jolanda: "Noor en

Daan (2) zitten van baby af aan in dezelfde crèchegroep. En nu zit hun zusje Mare (1) er ook bij. Samen hebben ze nog een beetje het thuisgevoel, terwijl ze ook gewoon met anderen spelen. En voor mij is één groep wel zo praktisch met brengen en halen."

Hoewel het niet echt bewezen is, lijkt het verstandig tweelingen op de basisschool - voorzichtig! - uit elkaar te halen. Want als dat eenmaal goed gaat, kunnen ze ieder onafhankelijk een eigen leven opbouwen. Overigens blijkt uit een

dus beter voor moeder en kind. SKON kinderopvang (een van de grootste kinderopvangorganisaties in Nederland met 145 vestigingen) voert hierin dan ook een eenduidig beleid: leiding nooit bij hun eigen kinderen in de groep. Zo nodig verandert de leidster van groep, want het is de bedoeling dat de kindjes de kans krijgen zich zelfstandig te ontwikkelen, dus zonder hun moeder. Op school kan het soms niet anders. Annemieke was invalkracht op de school van haar dochters. "Toen Ella 4 was, net

JOEP EN YOUN MOCHTEN OP DE CRÈCHE NIET IN DEZELFDE GROEP, ANDERS LEERDEN ZE GEEN ANDERE VRIENDJES MAKEN

recent Nederlands onderzoek juist dat ongescheiden tweelingen in groep 2 betere taal- en rekenprestaties hebben. Maar dat verschil verdwijnt later weer.

Juf, moeder of allebei?

Niet alleen het scheiden van broertjes en zusjes heeft zin, ook ouders die leid(st)er of leerkracht zijn, kunnen beter niet hun eigen kinderen in de groep hebben. Maar in de peutertijd is 'moeders veiligheid' toch nog mooi meegenomen? Peuterleidster Rosanne, moeder van Jara (2½), vindt van niet. "Het is op elke leeftijd verwarrend. Daarom wil ik liever geen leidster zijn van Jara's groep. Ik heb haar ook geleerd: 'Jara is dreumes en mama zit bij de grote kindjes'. Zelf zegt ze al, omdat ze straks naar de parallelgroep van mijn peuters gaat: 'Jara wordt Kletsbeer en mama is Maffe Giraffe'." Maar waarom gaat Jara niet gewoon naar een ander kinderdagverblijf? Rosanne: "Dit is praktischer gezien mijn werktijden. En het werkt op zich prima. Maar natuurlijk zijn er nadelen. Toen Jara baby was en ik in de groep ernaast werkte, hoorde ik haar regelmatig huilen. Dat moest ik leren loslaten en het aan mijn collega's overlaten." Een duidelijke rolverdeling is

twee maanden op school, moest ik invallen in haar groep. Dat ging helemaal niet! Ze hing aan mijn been en wilde continu mijn aandacht. Lastig voor mij en sneu voor haar. En ook bij Clara, destijds 6, bleek het niet handig. Empathisch als ze is, vond ze het enorm zielig voor mij als kinderen slecht luisterden of een weerwoord gaven. Ik kreeg zelfs een keer een tekening van haar en een klasgenootje uit medelijden waarop stond: je doet het goed, mam!"

Speelafspraken

Geen familiebanden, maar toch uit elkaar gehaald; dat was het lot van hartsvriendjes Youp en Joep. Blijkbaar dus niet echt nodig, die scheiding. Maar eerlijk is eerlijk, dramatisch was de beslissing niet, want manhaftig stortte Youp zich op de meisjes (!) van zijn eigen peutergroep. En de twee gebroken jongenshartjes heelden al snel toen ze samen speelafspraken thuis gingen maken én op het speelplein gezamenlijk nieuwe vriendschappen sloten.

Praat mee over dit onderwerp op www.grotergroeien.nl